

EVANĐEOSKOM RADIKALNOŠĆU ŽIVJETI POZIV NA SVETOST

Ana Begić

Sveučilište u Zagrebu
Katolički bogoslovni fakultet u Zagrebu
ana.begic@gmail.com

UDK: 272-789:27-247
272-789:27-584.5
Stručni rad
Primljeno 03/2015.

Sažetak

Na temelju Papinih okružnica "Radujte se" i "Istražujte", objavljenih prigodom obilježavanja Godine posvećenog života, članak prikazuje zauzeto življenje poziva na svetost evanđeoskom radikalnošću; ona je pridržana svima, ali redovnici slijede Gospodina na poseban način, na proročki način. Članak je podijeljen je u tri dijela. U prvoj točki polazi se od pitanja duhovnih zvanja kao polazišta u promatranju posvećenog života. S obzirom na utvrđeno stanje u pogledu duhovnih zvanja čini se kao da se nekim automatizmom pretpostavlja život redovništva u budućnosti. Druga točka govori o općem pozivu svakog kršćanina na svetost. U dogmatskoj konstituciji Lumen Gentium potvrđeno je teološko načelo općeg poziva na svetost. Na putu svetosti papa Franjo naglašava put Kristova križa. Kada ispovijedamo Krista bez križa, nismo Gospodinovi učenici, tada smo sujetovni. Evanđeoski savjeti u svjetlu križa Kristova uzdižu ljudsko dostojanstvo. Treća točka pobliže objašnjava govor o Evanđelju kao srži i temelju u životu Bogu posvećenih osoba i životu Crkve. Evanđelje sa sobom uvijek nosi elemente protivnosti, te stoga u našim životima moramo prigrliti malenost kao vrijednost, jer život Bogu posvećenih osoba u sučeljavanju je s modernom kulturom.

Ključne riječi: redovnički poziv, evanđeoska radikalnost, poziv na svetost, redovništvo, Krist.

UVOD

Godinu 2015. papa Franjo proglasio je Godinom posvećenog života. U kontekstu promišljanja te tvrdnje nameće nam se pitanje zbog čega je Sveti Otac proglasio Godinu posvećenog života i što ga je na to motiviralo. Mnoga bismo pitanja mogli postaviti tra-

žeći odgovor na postavljeno pitanje. Ponajprije se pitamo mi, osobe posvećenog života. Svjedočimo li autentično Kristovo evanđelje? U čemu pronalazimo uporište za život? Odgovore na upite olakšava nam papa Franjo već pri samome proglašenju godine uputivši nam apostolsko pismo u kojemu navodi nekoliko ciljeva: gledati prošlost sa zahvalnošću, živjeti sadašnjost s velikom ljubavlju te prigriliti budućnost s nadom.¹

“Evandeoska radikalnost nije samo za redovnike: ona se traži od svih. Ali redovnici slijede Gospodina na poseban način, na proročki način.”² Upravo tu i takvu radikalnost Papa očekuje od redovništva, jer redovnici moraju biti muškarci i žene koji su kadri probuditi svijet. No, jesmo li doista spremni probuditi svijet ili smo još uvijek zatvoreni unutar svojih samostana bojeći se izaći među narod Božji? Govor o posvećenom životu nije novost današnjeg vremena, o njemu se govorilo tijekom povijesti, toj su temi posvećeni i dokumenti crkvenoga učiteljstva kao i razni znanstveni prikazi i članci. Redovništvo na jedinstven način sjedinjuje crkvenu duhovnost i crkvenu aktivnost, a otvoreno je i za muškarce i za žene, za svećenike i za laike. Stoga, kada nešto nije u redu s redovništvom, onda to istodobno znači da nešto nije u redu ni s onim elementima crkvenog života koje ono svojstveno integrira. To je jamačno i bio razlog zbog kojega je i papa Ivan Pavao II. sazvaio Biskupsku sinodu 1994., sa zadaćom da raspravlja o problematici posvećenoga života u Crkvi.³

Mogli bismo zaključiti kako papa Franjo, rasuđujući sličan problem u Crkvi, i nas poziva na prosuđivanje vlastitih uporišta. On ističe da je “posvećeni život znak budućih dobara u svijetu, u izlasku duž putova povijesti. Prihvaća ogledati se s prolaznim sigurnostima, novim situacijama, stalnim i promjenjivim izazovima, pitanjima i strastima kojima odzvanja današnji svijet. U tom budnom hodočašćenju posvećeni život čuva traženje Božjega lica, živi nasljedovanje Krista, pušta da ga vodi Duh Sveti, da bi živio ljubav prema kraljevstvu kreativnom vjernošću i okretnom radinošću.”⁴

---

¹ Usp. Apostolsko pismo pape Franje svim posvećenim osobama u prigodi Godine posvećenoga života, u: *Vijesti Hrvatske konferencije viših redovničkih poglavara i poglavarica* (dalje: *Vijesti HKVRPP*), 52 (2014.) 3-4, 120-128.

² Papa Franjo, “Radujte se!” Okružnica posvećenim muškarcima i ženama, u: *Vijesti HKVRPP* 52 (2014.) 2, 36-55.

³ Usp. Špiro Marasović, Redovništvo u budućnosti, u: *Crkva u svijetu* 29 (1994.) 4, 344-362.

⁴ Papa Franjo, “Istražujte!” Posvećenim muškarcima i ženama u hodu za Božjim znakovima, u: *Vijesti HKVRPP* 52 (2014) 3-4, 80-111.

Posvećeni se život stavlja u samo srce Crkve kao odlučujući čimbenik njezina poslanja budući da on izražava najdublju narav kršćanskoga zvanja i težnju cijele Crkve Zaručnice prema sjedinjenju s jedinim Zaručnikom.⁵

1. PITANJE DUHOVNIH ZVANJA - POČETNA TOČKA U PROMATRANJU POSVEĆENOG ŽIVOTA

Uporište je promatranja današnjih redovničkih zajednica u broju članova i duhovnih zvanja pojedinih provincija, družba, kongregacija, što gotovo odražava sliku naše budućnosti. Međutim, zanimljiva je činjenica koju iznosi bivši generalni ministar Reda Manje braće, fra Jose Rodriguez Carballo, kada govori o posvećenome životu u Europi, a to je da nas od pitanja duhovnih zvanja u Europi više zabrinjava stvarnost starenja u mnogim našim zajednicama. Zbog toga možemo zaključiti: "Ako je glavna briga viših redovničkih poglavara prije nekoliko desetljeća bila izgradnja kuća za formaciju kako bi mogli primiti mnoga zvanja, onda je danas glavna briga mnogih usredotočena na bolničke sobe i staračke domove."⁶

Istina je da je ovakvo stanje zahvatilo velik dio zemalja zapadne Europe, i premda Hrvatska još uvijek ne oskudijeva duhovnim zvanjima, ona njima i ne obiluje. Možemo li i mi očekivati takvo stanje ili još uvijek možemo spriječiti izumiranje pojedinih redovničkih zajednica?

1.1. Redovništvo kao znak i izazov

Osobe posvećenog života ljudi su evanđeoskoga proroštva, znak i izazov drugima ili su tome suprotno? Odgovor o postojanosti ovih dviju slika nudi nam dr. sc. Valentina Mandarić u svojem članku o redovništvu kao znaku i izazovu za mlade, pozivajući se na crkvene dokumente, kad govori o postojanosti dviju slika: "Jedna slika predstavlja redovništvo čije temeljne odrednice susrećemo u dokumentima Crkve, a druga slika ukazuje na stvarno življeno redovništvo. Čini se kako postoji velik raskorak između teorijski utemeljenog redovništva i praktično življenog redovništva."⁷ Odnosno, uvjereni

⁵ Usp. Ivan Pavao II., *Vita Consescrata. Apostolska pobudnica o posvećenom životu i njegovu poslanju u Crkvi i svijetu*, KS, Zagreb, 1996., 8.

⁶ Usp. Jose Rodriguez Carballo, *Posvećeni život u Europi. Obveza prema Evanđeoskom prorokovanju*, http://franjevci-split.hr/index.php?option=com_content&view=article&id=1968&Itemid=30 (05. 02. 2015.)

⁷ Valentina Mandarić, Redovništvo kao znak i izazov za današnje mlade, u: *Bogoslovska smotra* 74 (2003) 4, 795-811.

smo da posvećene osobe, kako na osobnoj razini tako i na razini zajednice, uočavaju koliko je njihovo redovništvo u skladu ili neskladu s pravilima, konstitucijama, karizmom utemeljitelja i utemeljiteljica, a to znači u suglasju ili nesuglasju s evanđeljem. Suočavamo se s neskladom između onoga što se govori i piše o redovništvu i njegovu stvarnom očitovanju u konkretnom društvu. A taj je nesklad ono što predstavlja svojevrсну zamku u razmišljanju o redovništvu kao izazovu za današnje mlade.⁸

S obzirom na to da se u životu susrećemo s dvama identitetima, s redovničkim identitetom i identitetom koji oblikuje suvremena kultura, a koji prepoznajemo u svijetu koji nas okružuje, jasno je da se ta dva identiteta međusobno suprotstavljaju. Stoga se pitamo čega bi redovništvo trebalo biti znak u današnjoj kulturi sekularizma i bezvjerja?

O vlastitoj je povijesti nužno govoriti kako bismo očuvali svoj identitet. U tom kontekstu papa Franjo nas upozorava kako nije riječ o prekapanju po prošlosti ili njegovanju beskorisnih nostalgija, nego o tome da se ponovno prisjetimo puta što su ga prošli prethodni naraštaji kako bismo u njima otkrili iskru nadahnuća, ideale, projekte, nosive vrijednosti utemeljitelja, utemeljiteljica i prvih zajednica. Na taj će se način ujedno osvijestiti i doznati kako se karizma živjela tijekom duge povijesti, koju je kreativnost ona oslobađala, s kojim se teškoćama morala nositi i kako ih je prebrodile. Moći će se otkriti nedosljednosti koje su plod ljudske slabosti, a katkad također zaborava nekih bitnih aspekata karizme. Sve je to poučno i ujedno poziva na obraćenje.⁹ Na tragu navedenog fra Špiro Marasović u jednom od svojih radova u kojem govori o novim oblicima redovničkog zajedništva naglašava kako "redovničke zajednice na sebi nose tragove same crkvene povijesti, odnosno da u sebi nose tragove onih izazova koji su svojedobno, barem dijelom, uvjetovali njihov nastanak. Nastanak redovničkih zajednica, naime, reakcija je na te izazove."¹⁰

Drugi vatikanski sabor u svojim dokumentima priznaje zadaću znaka posvećenom životu koji se izražava u proročkom svjedočenju prvenstva što ga u kršćanskom životu imaju Bog i vrijednost evanđelja. Smisao znaka promatrana u ovom kontekstu jest upućenost na zbilju koja nas nadilazi. Odnosno, tu je riječ o eshatološkoj

---

⁸ Usp. *Isto*, 796.

⁹ Usp. Apostolsko pismo pape Franje, 120-121.

¹⁰ Špiro Marasović, Novi oblici redovničkoga zajedništva, u: *Bogoslovska Smotra* 72 (2002) 4, 573-602.

naravi koju u sebi ima posvećeni život.¹¹ Apostolska pobudnica *Vita Consecrata*, oslanjajući se na dekret o prilagođenoj obnovi redovničkoga života *Perfecte Caritatis*, govori o ulozi eshatološkog znaka svojstvenog posvećenomu životu.¹² Ako posvećeni život promatramo kao eshatološki znak, kao znak koji nadilazi ovozemaljske stvarnosti u pojedinim segmentima, redovnička zajednica tada nije samo ustanova u kojoj se njezini pripadnici tek međusobno družu, ili pak ustanova u kojoj su djelomice udružili svoje snage za postizanje nekog cilja, već je to ustanova u kojoj su njezini članovi ujedinili svoje živote i djelovanja tako da je u tome prepoznatljivo zajedništvo Kristove Crkve.¹³ “Drugim riječima, budući da je cijela Crkva misterij zajedništva ljudi s Bogom i međusobno, na temelju čega su onda svi kršćani međusobno ‘braća i sestre’ (usp. Mt 23, 8), ni jedna parcijalna zajednica unutar Crkve, čija je zadaća da bude upravo “znak” zajedništva sveopće Crkve, ne može ići ispod te razine.”¹⁴

Prigodom svojega prvoga apostolskoga pohoda Hrvatskoj godine 1994. papa Ivan Pavao II. je, citirajući bl. Alojzija Stepinca, veoma snažnim i znakovitim riječima nazvao redovništvo “zjenicom očiju”.¹⁵ Nije li baš taj naziv znakovit? Poznata je izreka u narodu: *oči su ogledalo duše*. U bistrini ljudskoga pogleda, u zjenici oka sve se oslikava. Kada su one mutne, veoma je teško doći do jasne slike. Mogli bismo zaključiti kako je upravo redovništvo ogledalo Crkve. Stoga baš danas u ovome svijetu kada je sve zamućeno, kada su Božji tragovi često zameteni, nezamjenjivo je i potrebno je svjedočanstvo posvećenih osoba. U našem vremenu sekularizam je toliko nadvladao da je prouzročio krizu vjere. Vidljivo je to ne samo kod nas nego u čitavoj Europi. Europa je od kontinenta duboko obilježenoga kršćanskom kulturom postala kontinent koji niječe ili ignorira svoje kršćanske korijene. Potrebno je razmotriti takvo stanje Europe kao što je to učinio i papa Ivan Pavao II. citirajući odlomak iz Lukina evanđelja: “Kad Sin Čovječji dođe, hoće li naći vjere na zemlji?” (Lk 18,8).¹⁶

¹¹ Usp. Viktor Nuić, (prir.), *Crkveni dokumenti o posvećenom životu*, Hrvatska konferencija viših redovničkih poglavara i Hrvatska unija viših redovničkih poglavara, Zagreb, 1997.

¹² Usp. Valentina Mandarić, *nav. dj.*, 797.

¹³ Usp. *Isto*.

¹⁴ Špiro Marasović, *nav. dj.*, 585.

¹⁵ Usp. Valentina Mandarić, *nav. dj.*, 798.

¹⁶ Usp. Jose Rodriguez Carballo, *Posvećeni život u Europi. Obveza prema Evandeoskom prorokovanju*, http://franjevci-split.hr/index.php?option=com_content&view=article&id=1968&Itemid=30 (20. 02. 2015.)

1.2. Crkva budućnosti

Izvan konteksta cjelokupnoga crkvenog života nemoguće je govoriti o redovništvu. "Redovništvo nije ni privatno vjersko poduzetništvo, ni vjerska aktivnost 'grupâ građana', nego jedan, i to eminentni vid eklezijalnoga života. Stoga govoriti o budućnosti redovništva isto je što i govoriti o budućnosti Crkve, to jest o budućnosti onih temeljnih vrednota crkvenoga života oko kojih se redovništvo okuplja i konstituira, a koje su jezgrovito sadržane u onoj: 'nasljedovati Isusa Krista izblizega'.¹⁷

Vrednote koje karakteriziraju redovnički život bitne su vrednote crkvenog života općenito. Odumiranje redovništva u nekoj civilizaciji ne bi bio tek znak kako u toj civilizaciji ljudi više nemaju interesa za jedan od mogućih načina života, već bi to bio znak kako Crkva u toj civilizaciji proživljava krizu svojih osnovnih i temeljnih vrednota. Budući da je Crkva prema svojoj definiciji poslana u sav prostor i svako vrijeme, tada je smisao njezina poslanja djelotvorno sudjelovanje u oblikovanju budućega.¹⁸

Danas nam se čini da Europa ne treba Boga jer bi sve vjersko, prema europskim mišljenjima, trebalo biti svedeno na čisto individualnu, osobnu razinu. S druge pak strane, ne može se zanemariti činjenica da se napada sve što bi moglo makar i zvučati kao kršćansko ili evandeosko.¹⁹ "Budući da za nas kršćane ni u kom slučaju, ni prošlo, ni sadašnje, pa onda ni buduće konkretno stanje, nema neku *a priori* neupitnu dobrotu i ispravnost - jer u vremenu još uvijek djeluje i duh 'ovoga svijeta' (Iv 8,23) i 'knez ovoga svijeta' (Iv 12,11) - kriterij ispravnosti u bitnomu predstavljamo mi vremenu, a ne vrijeme nama, i to kako sadašnjem tako i budućem. To pak znači da mi načelno moramo računati i s mogućnošću da nas neko vrijeme zbog naše 'neprobavljivosti' i ne prihvati, tj. da nas se odbije, a da zbog toga mi ne smijemo dovoditi u pitanje ispravnost svojih postupaka."²⁰

Ne možemo zanijekati da je posvećeni život na ovom kontinentu na nesigurnom putu. Nažalost, nerijetko danas čujemo kako uzrok krize posvećenoga života leži u manjku zvanja ili nedostatku radne snage. Međutim, i manjak zvanja i starenje redovničkih zajednica

---

¹⁷ Špiro Marasović, *Redovništvo u budućnosti*, 347.

¹⁸ Usp. *Isto*, 348.

¹⁹ Usp. Jose Rodriguez Carballo, *Posvećeni život u Europi. Obveza prema Evandeoskom prorokovanju*, http://franjevci-split.hr/index.php?option=com_content&view=article&id=1968&Itemid=30 (20.02.2015.)

²⁰ Špiro Marasović, *Redovništvo u budućnosti*, 358-349.

tek su neki od elemenata koji ukazuju na još dublju i ozbiljniju krizu. Sve nas to potiče da sebi postavimo sljedeće pitanje: "Kakva je evanđeoska kvaliteta našega življenja? Jesmo li u skladu sa zahtjevima našeg posvećenja? Koliko revnosti imamo za Krista i čovječanstvo? Kakvima nas naši suvremenici doživljavaju?"²¹

Općeniti odgovor na postavljena pitanja bio bi na tragu oslabljene duhovnosti, kako evanđeoske tako i apostolske. Papa Franjo nas zato s razlogom poziva da živimo sadašnjost s ljubavlju, ali da pritom oslušujemo što Duh Sveti govori Crkvama. Za utemeljitelje i utemeljiteljice apsolutno je pravilo bilo evanđelje, dok će sva ostala pravila biti tek izraz evanđelja i sredstvo koje pomaže živjeti ga u punini. Njihov je ideal bio Krist - prionuti uza nj čitavim bićem - sve do toga da se zajedno s Pavlom može reći: "Ta meni je živjeti Krist" (Fíl 1, 21). Jedini je smisao zavjeta bio odjelotvoriti tu ljubav ispunjenu zanosom.²²

Ljepota posvećenja proizlazi iz evanđeoske radikalnosti, zato Sveti Otac govori o radosti koja proizlazi iz te ljepote. Nema svetosti u žalosti, kaže Papa te citirajući svetoga Pavla, nastavlja: "Ne budite tužni kao drugi koji nemaju nade" (1 Sol 4, 13).²³ Svaki je kršćanin (a posebno redovnici, redovnice, svećenici) pozvan pronositi poruku nade koja nosi radost i vedrinu, Božju utjehu, Njegovu nježnost prema svima. Međutim, nositelji radosti drugima možemo biti jedino ako prvi budemo oni koji će iskusiti radost da smo Njime utješeni, da nas on ljubi.²⁴ Pozivajući nas u posvećeni život, Bog je rekao: "Ti si važan, ja te volim, računam na tebe." Isus to kaže svakome od nas! To je izvor radosti! Na Posljednjoj večeri Isus se obraća apostolima ovim riječima: "Ne izabrate vi mene, nego ja izabrah vas." (Iv 15, 16).²⁵ Te Kristove riječi nisu upućene samo svećenicima, one podsjećaju i sve nas da je poziv uvijek Božja inicijativa. Kada bismo danas bili svjesniji svoga poziva, zasigurno bi i Crkva budućnosti bila radosnija. Danas nam se otvara mogućnost da hrabro i budno nastavimo put kako bismo se odvažili na izbore koji snažno potvrđuju proročki karakter našeg identiteta. Taj je identitet poseban oblik dioništva u Kristovoj proročkoj službi koju Duh prenosi čitavu Božjem narodu, kako bi se u sadašnjem trenutku očitovala nadmoćna

²¹ Usp. Jose Rodriguez Carballo, *Posvećeni život u Europi. Obveza prema Evanđeoskom prorokovanju*, http://franjevci-split.hr/index.php?option=com_content&view=article&id=1968&Itemid=30 (20.02.2015.)

²² Usp. Apostolsko pismo pape Franje, 121.

²³ Usp. Papa Franjo, "Radujte se!", 40.

²⁴ Usp. *Isto*.

²⁵ *Isto*, 41.

veličina sile Krista koji kraljuje i neograničena moć Duha Svetoga koji čudesno djeluje u Crkvi.²⁶ Bivši general Dominikanskoga reda fr. Timothy Radcliffe, smatra da pojam *redovnički identitet* mora zadobiti pridjev *proročki* jer su redovnički zavjete toliko u izravnom protuslovlju s vrednotama današnjega društva da je o njima prikladno govoriti kao o proročanstvu u pogledu Kraljevstva Božjega. Redovnici i redovnice su ljudi koji odbacuju uobičajene oznake identiteta.²⁷ Proročki značaj redovničkoga života, prema učenju Crkve, traži od redovnika da u sebi utjelove Crkvu koja se želi sva predati radikalizmu blaženstva. Svaki od vidova posvećenog života na specifičan način mora biti u funkciji njegova proročkog značaja.²⁸

Posvećeni život pozvan je utjeloviti Radosnu vijest, nasljedovati Krista, raspetog i uskrslog. U znaku takve radosti, duboke radosti duha, posvećeni je život u novosti pozvan nastaviti hod u povijesti.²⁹ "U sadašnjem stanju ljudskih zbivanja, u kojem čovječanstvo, čini se, ulazi u novi poredak stvari, treba radije vidjeti tajanstvene planove Božje providnosti, koji se ostvaruju u susljednim razdobljima po ljudskim rukama, i često iznad njihovih očekivanja, i s mudrošću sve raspoređuju, pa i one koji su protivni čovjeku, za dobro Crkve (...) Potrebno je da se taj sigurni i nepromjenjivi nauk, uz koji treba pristajati vjerom, produbi i izloži na način na koji to traži naše vrijeme. Jedno je polog vjere, to jest istine koje su sadržane u našem časnom učenju, a drugo način na koji ih se naviješta, uvijek međutim u istom smislu i s istim naglaskom. Treba dati veliku važnost toj metodi i, ako je potrebno, primjenjivati ju sa strpljivošću."³⁰ U radosnom naviještanju Božje riječi i autentičnom nasljedovanju Krista temelji su za Crkvu u budućnosti.

2. POZIV NA SVETOST

Poziv na svetost upućen je svakom kršćaninu pa stoga i dogmatska konstitucija *Lumen Gentium* potvrđuje teološko načelo *općeg poziva na svetost*. Svi vjernici, bez obzira na stalež pozvani su na potpuni kršćanski život i na savršenu ljubav. Po toj i takvoj svetosti u društvu se promiče humaniji način života. Dar koji nam je naj-

---

²⁶ Usp. Papa Franjo, "Istražujte!", 81.

²⁷ Usp. Timothy Radcliffe, *Redovnici, jeste li sretni? Duhovnost demokracije i inteligencija poniznog srca*, Dominikanska naklada Istina, Zagreb, 2001., 82-83.

²⁸ Usp. Špiro Marasović, Redovničko siromaštvo i njegovo svjedočenje, u: *Crkva u svijetu* 36 (2001) 1, 55-75.

²⁹ Usp. Papa Franjo, "Istražujte!", 84; Papa Franjo, "Radujte se!", 43.

³⁰ Papa Franjo, "Istražujte!", 84.

potrebniji kao sredstvo i put do svetosti jest ljubav, ljubav kojom nadasve ljubimo Boga i bližnjega zbog njega. Kako bi ta ljubav u dušama rasla i donosila plod, svaki bi vjernik morao rado slušati Božju riječ i vršiti Njegovu volju uz pomoć njegove milosti. Ljubav je ona koja upravlja svim sredstvima posvećenja i daje im oblik te ih dovodi do svršetka.³¹ U tom smislu dogmatska konstitucija o Crkvi *Lumen Gentium* navodi: "Svi su Kristovi vjernici pozvani i obavezni da idu putem svetosti i savršenstva vlastitoga staleža (...) Oni koji se služe ovim svijetom, neka se u njemu ne zaustavljaju jer prolazi obličje ovoga svijeta (usp. 1 Kor 7,31), (LG, br. 42.)."

Među mnogim putovima prema svetosti Crkva razaznaje dar posvećenog života, primljena od svoga Gospodina i čuvana u svakome vremenu Njegovom milošću. Nasljedovanje Krista predloženo u evanđelju zadnje je mjerilo redovničkog života, i ničemu se ne smije dati prednost pred radikalnim nasljedovanjem Krista. Odnos s Isusom nije statičan i tko stavi Krista u središte svoga života, u središtu više nije on sam. Nije isto graditi svijet pomoću njegova evanđelja i pokušavati to činiti isključivo vlastitim razumom. Život s Isusom postaje potpuniji za svakoga koji vjeruje, i s Njim je u svemu lakše naći smisao.³²

Papa Franjo u svojoj okružnici "Radujte se!", s obzirom na put svetosti, naglašava put Kristova križa. "Kada putujemo bez križa, kada gradimo bez križa i kada ispovijedamo Krista bez križa, nismo Gospodinovi učenici: tada smo svjetovni. Možemo biti i biskupi i svećenici i kardinali i pape, ali ne Gospodinovi učenici. Ustrajati sve do Golgote, iskusiti kako nas razdiru sumnje i nijekanja, radovati se divoti i čudesnosti Uskrsa, sve do očitovanja Duhova i evangelizacije naroda, sve su to ključne odrednice radosne vjernosti, jer su sastavni dio one vjernosti koju se proživljava kroz čitav život također u znaku mučeništva ali ujedno dioništvom u životu uskrsloga Krista."³³

Ako u našem srcu nema Božje topline, njegove ljubavi, njegove nježnosti, kako možemo mi, siromašni grešnici, zagrijati srca drugih? Danas ljudi trebaju riječ, ali im je iznad svega potrebno da mi budemo ti svjedoci Gospodinova milosrđa i nježnosti, oni koji griju srce, koji bude nadu i koji privlače prema dobru. Okruženi smo nepovjerenjem, obeshrabrenošću, depresijom u kulturi u kojoj su muškarci i žene obavijeni krhkošću i slabošću, individualizmima i osobnim interesima. Stoga se od nas, osoba posebno pozvanih živjeti

³¹ Usp. Viktor Nuić, (prir.), *Crkveni dokumenti*, 11-13.

³² Usp. Papa Franjo, "Istražujte!", 86; Papa Franjo, "Radujte se!", 44.

³³ Papa Franjo, "Radujte se!", 45.

poziv na svetost, traži da unesemo povjerenje ljudima u mogućnost istinske sreće, ostvarive nade koja ne počiva samo na talentima, superiornosti i znanju nego na Bogu.³⁴

2.1. Evanđeoski savjeti u Crkvi

U temeljima redovničkog života stoji posvećenje, te su stoga zavjeti temeljni okvir toga posvećenja; oni su zapravo tri načina osobne obveze na život kakav je Krist živio u granicama koje obuhvaćaju cijeli život: posjedovanje dobara, osjećaji, samostalnost. Veću važnost u životu redovnika zauzima ono što oni jesu nego ono što oni čine. "Središte i okosnica redovničkog života nije nešto, nego Netko! To je osoba Isusa Krista. Ta se kristocentričnost odražava kako u redovničkom pozivu, tako i u redovničkom odazivu."³⁵ Posvećeni bi život na prvome mjestu trebao biti svjedočanstvo da život po zavjetima uzdiže ljudsko dostojanstvo, dostojanstvo koje proizlazi iz čovjekove stvorenosti na sliku Božju. Stoga bismo trebali postaviti pitanje: "svjedoče li redovnici i redovnice tomu da život čistoće, poslušnosti i siromaštva zaista može ljudsku egzistenciju ispuniti smislom već ovdje na zemlji?"³⁶ Redovništvo nastaje u Crkvi, iz Crkve i za Crkvu, ali ne u prvome redu da se *nešto radi*, nego zato da na *određeni način postoji*. Odlučiti se za život po zavjetima stavlja u središte života pojedinca *biti*, što je suprotno logici današnjega svijeta koji u središte svega stavlja *imati* i *činiti* kao mjerila čovjekove vrijednosti.

Danas je čovjeku, a nerijetko i posvećenim osobama, teško razumjeti evanđeoski paradoks: "Tko hoće život svoj spasiti izgubiti će ga, a tko izgubi svoj život poradi mene i evanđelja spasiti će ga!" (Mk 8,35; Mt 10,39; Lk 9,24). Zavjete ne bismo smjeli tumačiti, a niti prakticirati tek kao jednu od mogućih varijanata u kojima je netko *sebe našao*, jer time padamo u relativizam, individualizam i psihologizam. Naprotiv, ono *što* i *kako* redovničkih zavjeta mora se educirati iz srži redovničkog života općenito, a čiji je najdublji smisao ljubav Boga prema čovjeku. Redovnički su zavjeti stoga okvir i način pomoću kojih Bogu posvećene osobe konkretno ostvaruju *agape* koja je uvijek konkretno sebedarje u kojemu se nazire Božja

---

³⁴ Usp. *Isto*, 46-48.

³⁵ Špiro Marasović, *Redovništvo u budućnosti*, 350.

³⁶ Usp. Valentina Mandarić, *nav. dj.*, 798; Međunarodna teološka komisija, *Zajedništvo i upravljanje*, http://www.vatican.va/roman_curia/congregations/cfaith/cti_documents/rc_con_cfaith_doc_20040723_communion-stewardship-en.html (05. 03. 2015.)

ljubav prema nama, a koje naravni razum ne može shvatiti već jedino u vjeri i zahvalnosti prihvatiti.³⁷

Redovnički zavjet poslušnosti protivi se razumijevanju ljudskoga bića ukorijenjena u odlučnoj autonomiji i individualizmu; biti siromašan u našoj kulturi znak je neuspjeha i neostvarenosti, a čistoća se čini nezamislivom odbijanjem univerzalnoga ljudskoga prava na seksualno ispunjenje.³⁸ Međutim, "čistoća se danas definira kao krepost koja vrednuje ljudsku spolnost i njezino značenje, te ju uklapa u plan međusobnog sazrijevanja. Klasična definicija sv. Tome Akvinskog jest da je: čistoća krepost kojom čovjek vlada spolnom željom i uređuje ju prema zahtjevima razuma."³⁹ Svaki redovnik i redovnica trebaju biti svjesni da živeći po zavjetima napuštaju stup na kojemu leži identitet suvremenoga čovjeka, a taj stup čine: materijalno bogatstvo, novac, položaj, karijera, bračni partner, neograničena sloboda.

Života po zavjetima nema bez *askeze*. Nažalost, poimanje askeze danas se gotovo izgubilo u mnogim redovničkim zajednicama te se stječe dojam kao da mlađim naraštajima više nije potrebno govoriti o askezi. Čini se kao da je taj govor bio prilagođen nečemu što se u prošlosti živjelo. Međutim, askeza je neophodan i sastavni dio redovničkoga života, ona nikada ne zamire i nije nešto što se pripisuje prošlosti. Ona prožima cijelo naše biće. Posvećenje se ne može ostvariti u potpunosti ako redovnički život pritom ne uključuje dimenziju odricanja, jer i sam redovnički život jest javni, trajni i vidljivi izraz kršćanskoga odricanja. Crkva nas upozorava da se redovnici, ne izgrađujući svoj život na radosnoj i uravnoteženoj strogosti i na konkretnim dragovoljnim odricanjima, izlažu opasnosti da izgube duhovnu slobodu nužnu za življenje evanđeoskih savjeta. Bez askeze nema autentična svjedočenja siromašnoga, poslušnoga i čistoga Krista. Drugim riječima, imperativ askeze i odricanja nikada ne zastarijeva i ne može ne biti suvremen kada je riječ o posvećenome životu. Askeza je danas aktualna i nužna i opasno se je stoga zavaravati da bez nje može biti posvećenoga života.⁴⁰ "Ako je redovnički život kao posveta i sebedarje u prvom redu upućen na Boga, a kao proročki znak na bližnjega, on je kao askeza upućen na samoga redovnika. Askeza je redovničkom životu toliko vlastita da su taj život i askeza za mnoge zapravo sinonimi."⁴¹

³⁷ Usp. Špiro Marasović, *Redovništvo u budućnosti*, 358.

³⁸ Usp. Valentina Mandarić, *nav. dj.*, 800.

³⁹ Pojam "čistoća" u: *Enciklopedijski teološki rječnik*, KS, Zagreb, 2009., 158-159.

⁴⁰ Usp. Valentina Mandarić, *nav. dj.*, 801.

⁴¹ Špiro Marasović, *Redovničko siromaštvo i njegovo svjedočenje*, 58-59.

Ako se danas osvrnemo na naše redovničke zajednice, slobodni smo zapitati se imamo li razvijen duh askeze onako kako nas to Crkva uči? Koliko smo danas spremni na žrtve i odricanja? Prisutnost sekularnoga duha koja se uvlači u redovničke zajednice dovodi u situaciju da ne znamo biti ponizni, da jedni drugima ne znamo oprostiti, da jedni drugima nanosimo rane i trpljenja, a upravo je krepost poniznosti ili malenosti sestra blizanka kreposti askeze.

Da bi naš redovnički život, življen prema redovničkim zavjetima, vodio u otajstvo Kraljevstva Božjega, redovničke zajednice bi se trebale oslobađati od suparništva, natjecanja i borbe za moć svojstvene suvremenoj kulturi. Život u redovničkoj zajednici trebao bi biti poput skladbe u kojoj nitko ne smije pjevati glasnije zbog vlastitog isticanja, ali je isto tako vrlo važno da svatko pronađe svoje mjesto, nauči pjevati vlastitu notu - tek se tada stvaraju preduvjeti za život bez natjecanja i rivalstva.⁴²

2.2. Zajednica kao proroštvo

Ono što Bogu posvećene osobe mogu propovijedati jest zajedništvo i bratski, odnosno sestrinski život. Od nas se traži da naše zajednice učinimo ljudskijima, a to ćemo postići ako gajimo međusobno prijateljstvo, obiteljski život, uzajamnu ljubav. Papa Franjo upozorava da nam samostani ne budu čistilište, već obitelj. Problema ima i bit će ih, ali baš kao što se i u obitelji čini, potrebno je s ljubavlju tražiti rješenje, a ne uništiti jedno da bi se riješilo drugo.⁴³ Temeljni način kako redovnici obavljaju svoje proročko djelovanje - i u odnosu prema Crkvi, i u odnosu prema svijetu - jest upravo zajednica. Iako redovništvo svoje korijene vuče iz individualnoga pustinjačkog života, ipak je taj oblik vrlo brzo ustupio mjesto zajedničkom životu kao mnogo prikladnijem za redovničko poslanje. Ono što zajednicu iznutra opravdava i osmišljava jest upravo zajedništvo koje se zbiva među samim redovnicima, ali ono se ne zaustavlja samo na zajednici. Glavni je razlog u tome što je zajedništvo usmjereno prema cijeloj Crkvi i prema svim ljudima, a ostvarivo je jedino u konkretnoj, mjesnoj Crkvi i među najbližim ljudima, ne isključujući pritom ni one najudaljenije.⁴⁴

Osobe posvećenoga života trebale bi biti poslužitelji zajedništva i kulture susreta. Radost se rađa iz *besplatnosti* susreta, a radost

---

⁴² Usp. Valentina Mandarić, nav. dj., 801.

⁴³ Usp. Papa Franjo, "Radujte se!", 49.

⁴⁴ Usp. Špiro Marasović, Redovništvo u budućnosti, 360.

susreća s Gospodinom i njegovim pozivom ne vodi tomu da se zatvaramo, nego da se otvorimo. Vodi nas služenju u Crkvi. Kada ljudi u našoj blizini vide to zarazno svjedočenje radosti, vedrine, plodnosti, nježnosti i ljubavi, mnogi osjete potrebu da dođu i vide. Crkva mora biti privlačna, ističe papa Franjo, stoga mi trebamo biti svjedoci drugoga načina činjenja, djelovanja, življenja.⁴⁵ Zajedništvo na koje su pozvane Bogu posvećene osobe jest zajedništvo u sebedarju na temelju vlastite posvećenosti Bogu. U kontekstu ovoga promišljanja redovničke zajednice, veoma su znakovite sljedeće riječi pape Franje: "Naše zajedničko putovanje sazrijeva prema pastoralnom oćinstvu i pastoralnom majćinstvu, i kad neki svećenik nije otac svojoj zajednici, kad neka časna sestra nije majka svima onima s kojima radi, on odnosno ona postaju žalosni. To je problem."⁴⁶

Biti redovnik ili redovnica, a u zajednici živjeti život *po narudžbi* ili prilagođavanju vlastitom ukusu dvije su nespojive toćke. No, to ipak među nama postoji. Nije teško zapaziti da smo daleko od cilja kada osobe u zajednicama ne razumiju jedna drugu, kada brat ili sestra pored nas žive kao individualci, daleko od solidarnosti s drugima i kada ne znamo kamo ih staviti... Nije dovoljno živjeti pod istim krovom da bismo utjelovili karizmatićni naćin života koji smo prihvatili.⁴⁷ Sveti Otac nas, u Godini posvećenoga života, i poziva na mudrost ćiji je pokazatelj prilagodljiva dosljednost, sposobnost posvećenih osoba da reagiraju, djeluju i biraju u skladu s evanđeljem, ne gubeći se između razlićitih područja života, jezika, odnosa, a ćuvajući svijest o odgovornosti i vezama koje nas povezuju, našim ogranićenostima, te bezbrojnim naćinima na koje se život izražava.⁴⁸

Kada u samostanima nema duha samoće i molitve, iskljućive ljubavi prema Bogu, tada - unatoć strogosti pravila, nepovredivosti klauzure ili gorljivosti u vanjskoj revnosti u liturgijskoj slućbi - ljudi koji žive ondje nisu stvarno monasi. Drugim rijećima, potrebna je nutarnja promjena, potrebno je okretanje Bogu u potpunosti jer to je ono što ćini pravu bit samostanskog poziva.⁴⁹ Redovnićko je zajedništvo znak eklezijaćnog zajedništva, a da bi redovnićka zajednica to bila, ona mora u sebe konkrećno implementirati sve ono što se na difuzan naćin živi u cijeloj Crkvi. Jer ako toga ne bude, i ona

⁴⁵ Usp. Papa Franjo, "Radujte se!", 50.

⁴⁶ *Isto*, 51.

⁴⁷ Usp. Jose R. Carballo, *Posvećeni život u Europi. Obveza prema Evandeoskom proćrokovanju*, http://franjevci-split.hr/index.php?option=com_content&view=article&id=1968&Itemid=30 (05.03.2015.)

⁴⁸ Usp. Papa Franjo, "Radujte se!", 53.

⁴⁹ Usp. Špiro Marasović, *Novi oblici redovnićkoga zajedništva*, 586.

će sama postati difuzna, to jest neuočljiva. A znak koji je neuočljiv, nije nikakav znak!⁵⁰

3. EVANĐELJE - SRŽ I TEMELJ U ŽIVOTU BOGU POSVEĆENIH OSOBA I ŽIVOTU CRKVE

Papa Franjo inzistira da Bogu posvećene osobe Evanđelje stave u središte svoga života jer ono je poziv na budnost. Koncilska teologija ponudila nam je metodu razmišljanja o svijetu i o onome što se ljudima događalo, o Crkvi i kršćanskome pozivu polazeći od Božje riječi, Boga koji se pojavljuje i koji je prisutan u povijesti. Nasljeđivanje Krista, na način kako je predloženo u evanđelju, zadnje je mjerilo redovničkog života i vrhovno pravilo svih ustanova posvećenog života.⁵¹ Redovnici bi trebali biti evanđeoski proroci sadašnjega trenutka. Osvrtom na prethodnu tvrdnju zanimljivo je kako već spominjani Carballo konstatira da s obzirom na krizu posvećenoga života u Europi nije uvjeren kako su samo mladi budućnost posvećenoga života. Navodi kako je našem životu potrebna snaga mladih ljudi, njihov entuzijazam i domišljatost, ali potrebni su također i odrasli i stariji, njihova mudrost, čovječnost, autoritet, primjer, dobrota i utjecaj. Redovnički život treba učenike, ali još više treba istinske učitelje i svjedoke.⁵² U našim bismo životima malenost trebali prigrliti kao vrijednost. Problem je u tome što postajemo manje vjerodostojni svjedoci. Redovništvo je pozvano "biti u svijetu, ali ne i od svijeta!", i ono načelno mora računati da ga se ne prihvati. Ni Isusa Krista nisu svi prihvatili. Štoviše, tu je istu mogućnost predvidio i za svoje učenike (usp. Mk 10, 14). I kada su neki od njegovih učenika odstupali od Njega jer je Njegova riječ za njih bio *turd govor*, on nije trčao za njima omalovažavajući svoj govor do neprepoznatljivosti (usp. Iv 6, 59-66). Evanđelje sa sobom uvijek nosi elemente protivnosti koji na svojoj oštini dobivaju upravo u sučeljavanju s modernom kulturom.⁵³

Imperativ koji je stavljen pred nas jest odgajati za evanđelje i njegove savjete. Tekst konstitucije *Lumen Gentium* jasno nam daje viziju kako ostvariti imperativ odgoja za evanđelje: "Neka redovnici

---

⁵⁰ Usp. *Isto*, 595.

⁵¹ Usp. Papa Franjo, "Istražujte!", 92-93.

⁵² Usp. Jose R. Carballo, *Posvećeni život u Europi. Obveza prema Evandeoskom pro-rokovanju*, http://franjevci-split.hr/index.php?option=com_content&view=article&id=1968&Itemid=30 (05.03.2015.)

⁵³ Usp. Valentina Mandarić, nav. dj., 806.

budu skrbno pozorni na to da Crkva putem njih i vjernicima i nevjernicima iz dana u dan bolje pokazuje Krista, dok na gori razmatra ili mnoštvu kraljevstvo Božje naviješta, dok bolesne i ranjene ozdravlja, a grješnike na bolji život obraća, ili dok djecu blagoslivlja i svima čini dobro, uvijek poslušan volji Oca koji ga je poslao." (LG, br. 46.)

"Svjedok evanđelja je onaj koji je susreo Isusa Krista, koji ga je upoznao, ili bolje osjetio da ga 'On poznaje', prepoznaje, poštuje, ljubi, da mu oprašta, i taj ga je susret dotaknuo u dubini bića, ispunio ga novom radošću, novim smislom za život. I to se vidi, očituje, prenosi drugima."⁵⁴ Evanđelje mora predstavljati nešto što se uvriježilo u praksi Crkve i posvećenoga života - stil i način poslanja. To je izazov koji nam upućuje papa Franjo za Godinu posvećenoga života. "Evangelizirati ne znači nositi poruku koju svijet prepoznaje kao korisnu, ni prisutnost koja se nameće, ni vidljivost koja vrijeđa, ni sjaj koji zasljepljuje, nego navještaj 'Isusa Krista nade u nama' (Kol 1, 27-28), koji se provodi 'milinom riječi' (Lk 4,22), 'uzornim vladanjem među ljudima' (1 Pt 2, 12) i 'vjerom ljubavlju djelotvornom' (Gal 5, 6)."⁵⁵

Papa Franjo nas potiče i poziva da prihvatimo *Božje danas* i njegove novosti, poziva nas na Božja iznenađenja bez straha i otpora, da budemo proroci koji svjedoče kako je Isus živio na ovoj zemlji i kako se redovnik svoga proroštva nikada ne smije odreći. Oni su ti koji trebaju naviještati Kraljevstvo Božje kako će biti u njegovu savršenstvu. Sveti je Otac naglasio kako su posvećene osobe narod koji je stekao slobodu ispovijedanjem evanđeoskih savjeta, spreman svoj pogled izdići iznad sadašnjosti, pozvan širiti svoje vidike i vidjeti jedno veće dobro koje će svima donijeti dobro. Naglašava kako nismo pozvani na zabrinuto i administrativno vodstvo, nego na služenje autoriteta koje nas evanđeoskom jasnoćom usmjerava na putu kojim trebamo kročiti zajedno i u jedinstvu srca, u krhkoj sadašnjosti u kojoj se krije klica budućnosti.⁵⁶

Ono što bismo trebali prepoznati u svakoj Bogu posvećenoj osobi jest mistika susreta, odnosno to je poziv na sposobnost slušanja druge osobe. To je sposobnost da zajednički tražimo put, metodu, te da se ne prestrašimo stvari. Život za druge dragocjena je mogućnost susreta s Bogom. Riječ je o tome da se ponovno otkrije odgovornost da budemo proroštvo kao zajednica, da ponizno i strpljivo zajedno tražimo riječ smisla kao dar koji jednostavno svjedočimo. U tome je

⁵⁴ Papa Franjo, "Istražujte!", 96.

⁵⁵ *Isto*, 97.

⁵⁶ Usp. *Isto*, 97-99.

temeljno poslanje svakog redovnika i redovnice. U našem vremenu kojim dominira prodorna i globalna komunikacija te nesposobnost autentične komunikacije, posvećeni život omogućuje iskrene ljudske odnose.⁵⁷

Veličina redovničkog posvećenja - proroštvo posredovanja

Smisao nastajanja redovničkih zajednica tijekom povijesti bio je u tome da one nadahnjuju nove putove, da ponude neočekivane staze ili žurno i spretno odgovore na ljudske i duhovne potrebe. Postoji mogućnost da posvećeni život izgubi svoj temeljni identitet i karizmatiku smjelost ako ga privlače suprotnosti koje su tuđe identitetu. Važno je razumjeti da redovnici svojim posvećenjem ne postaju ljudima tuđi ili nekorisni. Iako katkad ne pomažu svojim suvremenicima, ipak ih na dublji način imaju prisutne u Kristovu srcu i s njima duhovno surađuju kako bi se izgradnja zemaljske države uvijek temeljila na Gospodinu i k njemu upravljala, kako uzalud ne bi radili oni koji je grade (usp. LG, br. 46.).⁵⁸

Moć evanđelja koju u sebi doživljavamo kao spasenje i radost, osposobljava nas da mudro koristimo slike i simbole koji odgovaraju kulturi koja guta događaje, misli, vrijednosti, i ponovno ih vraća odjeku duboke čežnje za Bogom. Iskusni u duhovnome životu - posvećeni muškarci i žene, i svjesni nutarnjega čovjeka u kojemu prebiva Krist, suprotstavljaju se onom *đavolskom* što dijeli i odvaja te se sve stvorene stvarnosti trude *uglaviti u Kristu - na nebesima i na zemlji* (Ef 1,10).⁵⁹ Trebamo vjerovati evanđelju kada kaže da je Božje kraljevstvo već prisutno u svijetu, ovdje i ondje: na različite načine poput malog sjemena koje izraste u veliko stablo (usp. Mt 13, 31-32), poput malo kvasca od kojega se tijesto poveća (usp. Mt 13, 33) i poput dobroga sjemena koje raste usred kukolja (usp. Mt 13, 24-30) i uvijek nas ugodno iznenadi.⁶⁰

Oplemenjujuću snagu evanđelja papa Franjo vidi u svjedočenju bratstva koje se živi u zajednici u kojoj vlada: prihvaćanje, poštivanje, uzajamno pomaganje, razumijevanje, uljudnost, opraštanje i radost. Umjesto da budemo samo Crkva koja prihvaća i prima držeći otvorena vrata, ujedno bismo se trebali truditi biti Crkva koja iznalazi nove putove, koja je kadra izići iz same sebe i ići u susret

---

⁵⁷ Usp. *Isto*, 100-102.

⁵⁸ Usp. *Isto*, 104.

⁵⁹ Usp. *Isto*, 105.

⁶⁰ Usp. *Isto*, 106-107.

onome koji u nju ne dolazi, koji je iz Crkve izašao ili je prema njoj ravnodušan. U konačnici je obilježje posvećenoga života u zajednici suživot starijih i mlađih osoba. Živi se susret između opsluživanja i proroštva. Ne bismo to dvoje smjeli gledati kao dvije suprotstavljene stvarnosti, već radije trebamo pustiti da ih obilježava Duh Sveti. Znak je toga radost.⁶¹

ZAKLJUČAK

Radost o kojoj nam papa Franjo govori ne može se sakriti niti glumiti. Zavjetovane osobe ne bi smjele na licima odražavati muku odricanja, već bi trebale isijavati radost "već posjedovanog".⁶² Biti redovnik izbor je neobičnog načina života, a od redovništva se danas očekuje da bude prepoznatljiva oaza u pustinji konzumističkog društva. Posvećeni se život, poput same Crkve, treba podložiti prosudbi Duha, kako bi pitanjima, uz jasnoću i viziju budućnosti, prepoznao izazove koji se očituju u okruženju uvelike obilježenom vjerskim sekularizmom i dekristijanizacijom.

Trebamo vjerovati u posvećeni život koji je vjerodostojan po onome što se živi, značajan po evanđeoskoj kvaliteti svoga života i poslanja, koji je živo sjećanje na način Isusova postojanja i postupanja; posvećeni život koji živi evanđelje te koji s njime iznova započinje bez ublažavanja najradikalnijih zahtjeva da bi se prilagodilo ležernom načinu života, koji u evanđelju traži svoju mladoliku životnu snagu, uvijek novu mudrost, svoju svježinu i duboku novost; onaj posvećeni život koji je u stanju priznati svoju žeđ i krenuti prema zdencu iz kojega teče živa voda (usp. Iv 3,37-39).⁶³

Potrebno je razumjeti da je redovništvo specifičan dio crkvenog organizma u kojemu se na svoj način odražava opće stanje Crkve. "Tamo gdje je Crkva kao cjelina prožeta duhom Crkve budućnosti, redovništvo ne dolazi tako kontrastno do izražaja, dočim tamo gdje je u Crkvi zavladała pospanost, redovništvo mora izrazitije nastupiti kao redovništvo budućnosti, tj. u svojoj kontrastnoj i proročkoj funkciji, djelujući tako reformatorski na cijelu Crkvu. Ali i to je moguće samo do neke određene mjere, jer tamo gdje Crkva na neki

⁶¹ Usp. *Isto*, 111.

⁶² Usp. Valentina Mandarić, nav. dj., 808-809.

⁶³ Usp. Jose Rodriguez Carballo, *Posvećeni život u Europi. Obveza prema Evanđeoskom prorokovanju*, http://franjevci-split.hr/index.php?option=com_content&view=article&id=1968&Itemid=30 (05. 03. 2015.)

način već kolabira, s njome kolabira i samo redovništvo, budući da je ono samo njezin dio, a ne njezina supstitucija.”⁶⁴

Redovništvo je Božji dar Crkvi, a stvarni je redovnik uvijek onaj koji može sama sebe prepoznati i koga mogu prepoznati i drugi. O redovništvu se ne može teologizirati mimo velikih redovnika, svetaca i svetica koji su svojim životom i djelima osvijetlili kontinuitet crkvenoga redovništva u budućnosti. “U Crkvi ima mnogo redovničkih, i kleričkih i laičkih ustanova koje se posvećuju različitim djelima apostolata. Po milosti koja im je dana, te ustanove imaju različite darove: dar posluživanja, da služe; dar poučavanja, da poučavaju; dar tješnja, da tješe; dar dijeljenja, da daju darežljivo; dar djela milosrđa, da ga čine radosno (usp. Rim 12, 5-8). ‘Milosni su darovi različiti, ali je isti Duh.’ (1 Kor 12,4).”⁶⁵

Govor o pozivu na svetost i izazovima koji iz njega proizlaze mogli bismo zaključiti mislima iz dviju poslanica sv. Pavla, koji nam poručuje: “Neka nikakva nevaljala riječ ne izlazi iz vaših usta, nego samo dobra, da prema potrebi saziđuje i milost iskaže slušateljima. I ne žalostite Duha Svetoga, Božjega, kojim ste opečaćeni za Dan otkupljenja! Daleko od vas svaka gorčina, i gnjev, i srdžba, i vika i hula sa svom opakošću. Naprotiv! Budite jedni drugima dobrotivi, milosrdni, praštajte jedni drugima kao što i Bog u Kristu nama oprosti.” (Ef 4, 29-32); “Složni budite, istu ljubav njegujte, jedno-dušni, jedne misli budite; nikakvo suparništvo ni umišljenost, nego - u poniznosti jedni druge smatrajte višima od sebe; ne starajte se samo svaki za svoje, nego i za ono što se tiče drugih!” (Fil 2, 2b-4).

TO LIVE A CALL TO HOLINESS WITH AN EVANGELIC RADICALITY

Summary

The article, based on the Pope Francis’ exhortations “Rejoice” and “Keep Watch” released on the occasion of the Year of Consecrated Life, reflects the dedicated living of the call to holiness with an evangelic radicality, which should be supported by everyone, but the religious follow the Lord in a specific way, in a prophetic way. The article is divided in three parts. The first one contemplates the question of spiritual callings as a starting point of analyzing the holy life.

---

⁶⁴ Špiro Marasović, *Redovništvo u budućnosti*, 361.

⁶⁵ Viktor Nuić (prir.), *Crkveni dokumenti o posvećenom životu*, 20.

Regarding the established condition of spiritual callings, the future religious life seems to be automatically assumed. The second part talks about the general call of every Christian to holiness. This general call is confirmed in the dogmatic constitution *Lumen Gentium*. On the way of holiness Pope Francis points at the way of the Cross. When we profess Christ without Cross, we are not Lord's disciples, we are secular. The evangelic advice in the light of Christ's Cross elevates human dignity. The third part explains the talk about Gospel as the core and foundation in the life of people dedicated to God and Church. Gospel always brings along the elements of contradiction – that is why we must embrace littleness as a value. The life of consecrated people is in conflict with the modern culture.

Key words: *religious, call, evangelic radicality, call to holiness, religious life, Christ.*